

Taxa postala
plátte in num.
No. 324.714 923.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozavár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 19.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lönre: Havonta 1. negyedévre
félévre 6, egészévre 18 dollár. Hír-
désdíjak díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászati
szolidaritás egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el!

Késiratok
megosztás nem vállalunk
szerkesztő dr. Marton Ernő
szerkesztő Jámbo Ferenc
Bukaresti szerkesztő: Hátvegy
82 Constantina

Csúfolt: 1932 NOV. 10.

5693. EV. XV. ÉV.
CHESVAN II. 255. SZÁM

Betársulnak a háziurak

Nem lehet mondani, hogy a pesti háziurak nem tudják megvédeni érdekeiket. A pesti háziurak most érdekeik megvédése érdekében olyasmint csinálnak, ami bizonyára követőkre fog találni a szomszédállamokban és minden bizonnyal azon túl is. A pesti háziurak új rendszerli házbermegállapodást kötnek azokkal, akik boltjaikat bérlik tőlük. A boltos rendszert el szokott maradni a házbérel, minthogy a boltok nagyon csekély ki-
vétellel nagyon rosszul mennek. A háziur tehát egyszerűen se szó, se beszéd, be-
társul a boltba. A háziur kötelezi bérlő-
jét, hogy havonta terjedessen bevételeiről
elismórlást elje és ebből házbér címén
fizessen néhány százalékot. Ugyanez törté-
nik kávéházakkal és vendéglőkkel is.
Csak idő kérdése, hogy ugyanez történ-
jen olyan lakókkal, akik nem a házban
keresik a kenyerüket. A háziurnak nagy
befolyást biztosít ez a rendszer, betekint-
het minden lakójának magánviszonyába.
Több jogot vindikálhat magának, mint
akár az állam.
A pénzembernek hatalma a pénztelen
felett ebben az új rendszerben lepleződik
le a legkivívóbban. Hiszen nem lenne
semmi baj, ha a háziurak vállalnák a
bérlők deficitjeit, a bérlők károsodását, a
bérlők nincstelenségét. Ez a sorsközös-
ség valamelyest egymás mellé hozná a
két ellentétes tábor. De a dolgok mai
állása szerint ez a rendszer lesodorhatja
a háziurakat is a bérlők sorába, sőt ta-
lán még annál is lejjebb. Ami egyik fél-
nek sem lesz a hasznára — legkevésbé
az államnak, aki minden adóalanyát ve-
szítheti el a rendszer mellett.

A prágai orvosnő

Tulajdonképpen megrázó drámatéma volna a prágai orvosnő esete, aki szeren-
setlenül járt unokaöccsét agyonlőtte.
Am a drámák mindig lelki, vagy testi
problémák erőszakos megoldásai, melyek
csak az egyén számára hoznak tragikus
megoldást. A probléma maga tovább él
mindaddig, míg társadalmi megoldást
nem nyer.
Eppen ezért társadalmi érdek a rend-
szert tragikus konfliktusokban végződő
problémákat — palam et publicum —
tárgyalni.
A prágai orvosnő agyonlőtte nagyon
szeretett unokaöccsét, mert nem bírta
nézni szenvedését és mert mint orvos
meg tudta állapítani, hogy unokaöccse,
még abban az esetben is, ha felépül,
egész életére nyomorék maradna.
Az orvosnő a rendőrség letartóztatta
és a bíróság valószínűleg el fogja ítélni.
Mert a bíróság csak a paragrafusokat
nézi és érzéketlen a problémák iránt.
Holott nagyon kérdéses, hogy a prágai
orvosnő gyilkos-e, vagy inkább modern
társadalmi és emberi hős, aki, amikor ölt
— a szeretet és nem a gyilkos gyűlöletet
szolgáltatta.
A begyökerezett felfogás szerint az or-
vosnak nem szabad megölnie betegt, még
abban az esetben sem, ha állapota
reménytelen, vagy rettenetes szenvedések
kel jár.
Még abban az esetben sem, ha a beteg
számára a halál valóban megváltás volna.
S mindez az élet szentségére való hi-
vatkozással van tiltva az orvosnak.
A szempont kétségkívül nemes és em-
beri.
Ezenfelül valóban történnek természeti
csodák; megtörtént már, hogy a leg-
reménytelenebb beteg is felépült.
A prágai diák esetében azonban száz-
százalékosan bizonyos volt, hogy ha fel-
épül is — örök életére nyomorék marad.
Ez a bizonyosság adta az orvosnő ke-
zebe a revolvert és ez a bizonyosság adja
meg tettének az erkölcsi háttérét, a bár
nem konvencionális, de mindenesetre
emberi igazolást.
Mert hiszen olyan korban élünk, amely-
ben az ép és egészséges emberek egy-
tekintélyes hányada számára is az élet
problematikus értékűvé vált.
Azok, akik az élet szentségének elvét
hirtetik — elméletileg — a gyakorlatban
minden tettükkel az élet szentsége ellen
köznek.

Az amerikai elnökválasztás első eredményjelentése:

Roosevelt az Egyesült Allamok új elnöke

Hatalmas érdeklődés mellett zajlott le az elnök-
választás. A képviselőházban 220-ra emelkedett
a demokrata mandátumok száma. A legtöbb
állam kormányzója is demokratát választottak.
O'Brien lett Newyork polgármestere. Ujabb me-
renyiet készült Hoover ellen

A prohibíció eltörlése biztosítottnak látszik

London, november 9. Amerikában a teg-
napi választási napon teljes munkaszünet
tet tartottak. 531 elnökjelöltjelektor
választásán kívül tegnap választották
meg az új szövetségi alelnököt, továbbá
34 államban új kormányzót, a szenátus-
ból kilépő harmadérsz helyébe az új sze-
nátorokat és a képviselőket. Reggel hat
órákor megnyiták a szavazóhelyiségek s
kezdetét vette a szavazás.
Newyorkban a választók huszezer
helyiségben szavaznak.
A késő éjjeli órákig érkezett amerikai
jelentések szerint a szavazásban való
részvétel igen erős volt s különösen a
városokban volt az érdeklődés a válas-
tás iránt rendkívüli méretű. A pályaud-
varokon rádióhangszórók közötték a
részeredményeket a közönséggel s rádió
utján a vonatokon és a repülőgépeken
utban levő utasok is állandóan értesül-
tek a legujabb választási hírekről. Was-
hington egész napon át csendes volt. Sem
Hoover, sem miniszterei nem tartózkod-
tak a szövetségi fővárosban. Az elnök
Kaliforniából utban van vissza kelet fe-
lé s miniszterei a republikánuspárt főha-
dizállásán tartózkodnak.

Ujabb incidens Hoover vonatával

A nevadai Winnemucca közelében Hoo-
ver vonatával újabb incidens történt. A
tilosnak jelzett pályán egyik hid előtt
a vonatnak meg kellett állania. Amikor
átkutatták a pályát, a hidort késszurások
kal súlyosan sebesülten találtak s a pá-
lyán dinamitpatronokat és más robbanó-
anyagot is.

A merényletkísérlet elhárítása után Hoover vonata folytatta útját.

Az őrt nem tudták kihallgatni állapota
miatt. Azt hiszik, hogy súlyos sebei elle-
nére vot annyi ereje, hogy a jelzőt tilos-
ra állította, mire a merénylők a vonat
közéledtére — a letartóztatástól való fé-
lelmükben — elmenekültek.

Newyork, november 9. Legujabb jelen-
tés szerint Franklin Delano Roosevelt,
az Egyesült Államok új elnökének tekint
hető Az elektorválasztáson 451 demokrata
elektort választottak 55 republikánussal
szemben. Huszonöt elektorválasztási ered-
mény az amerikai időszámítás szerinti
reggeli órákig még nem ismeretes.

de ez már nem befolyásolhatja kedve-
zőtlenül a demokraták vérmes remé-
nyeit is tulhaladó óriási többséget.

Az új elnök Newyorkban született s
ötven éves. Egyideig ügyvédi gyakorla-
tot folytatott, de korán bekapcsolódott a
politikába is s 1913-ban már tengerészeti
államtitkár lett. 1928-ban Newyork ál-
lam kormányzójává választotta s ebben
a méltóságában érte el az Amerikában el-
érhető legnagyobb méltóságot. Az új el-
nök távoli rokona Th. Roosevelt egykori
amerikai elnöknek, míg felesége unoka-
huga Th. Rooseveltnek.
Hoover az eredmény proklamálása után
távirati uton gratulált ellenfelének. A

Az élet szentségét hirdető konzervati-
vok azok, akik a háborus ideológia leg-
főbb letéteményesei.

A háborus ideológiáé, mely az élet
szentségét lábba tiporja.

Az individuális és gazdasági önzés
ideológiájának önzői, akik könnyű szív-
vel dobnak milliókat a lassu éhhalál kar-
jaiba.

Akik az életet megfosztották értelmé-
től és értékétől: a munkától, az örömtől
és minden szépségtől.

Kétségtelen, hogy az élet szentségének
fenti hipokritáival szemben a „gyilkos”
prágai orvosnő a legmagasabbrendű er-
kölcsei bátorságot és a legmagasabbrendű
lelki nagyságot képviseli.
Azt a magas szempontot juttatta ér-
vényre tettével, hogy az élet szentsége.

VILAG TÜKRÉ

A tizenöt éves szovjet

A polgári politika és közgazdaság
sem tudja kivonni magát a szovjetese-
ményektől. Immár tizenöt éve, hogy ez
a rendszer, számos változása és katasz-
trófia ellenére is tartja magát. Min-
denesetre érdekes jelensége korunk
szociális életének, hogy van egy hatal-
mas birodalom, amely azzal kísérletez-
get, hogy a kapitalizmust teljesen el-
tüntesse és vele együtt lerombolja az
osztályellentéteket. Hogy miként fej-
lődtek a dolgok idáig, arról érdekes
lesz dióhéjban ismertetni a szovjet ed-
digi teljesítményét.

Amikor a bolsevikiek 1917 november
7-én ostrommal elfoglalták a péter-
vári téli palotát és arra kényszerítették
az ideiglenes Kerenszki-kormányt hogy
emigráljon, amikor megvetették a pro-
letárdiktatura alapjait, sem Lenin, sem
ellenfelei nem tudhatták, vajjon péter-
vári diadaluk tartós lesz-e. A bolsevi-
kiek elé gigantikus nehézségek tornyo-
sultak. Pártjuk alig rendelkezett husz-
ezer tag fölött és ennek a kisszámú
csapatnak kellett volna végrehajtania
a gigantikus közigazgatás átszervezé-
sét és ezzel együtt az óriási birodalom
teljes politikai és gazdasági átalakítá-
sát. Egy ország, amelyet a háboru mód-
felett kimerített és amely minden te-
kintetben mögötte maradt az európai
Nyugatnak, meg akarta mutatni vak-
merő nekilendüléssel, hogy képes a vi-
lágtörténelem legbátrabb kísérletét
végrehajtani. Lenin a megoldhatatlan-
nak látszó feladatot a fölüeny stratégia
nyugalomával próbálta megoldani. El-
ső cselekedete az volt, hogy békét kö-
tött. Ezzel a nép legmélyebben érzeti
kívánságát teljesítette és egyben moz-
gási szabadságot szerzett magának. Má-
sodik lépése az volt, hogy felosztotta
a nagybirtokokat és felparcellázta azo-
kat a parasztok között. Ez nem volt
kommunista cselekedet, ez a szociálfor-
radalmárok programjába tartozott, de
az adót helyzetben a kommunisták sem
cselekedhettek másképp, mert meg kel-
lett szerezniök a parasztnép szimpátiá-
ját. Három év alatt sikerült likvidálnia
azt a rettenetes polgárháborút, amely
a bolsevikket minden oldalról fenye-
gette. Amikor aztán az utolsó fehér gár-
dista hadsereget is széjjelkergette. Le-
nin taktikai tudásának magaslatára ju-
tott. Eddig a háborus kommunizmus
volt Oroszország hivatalos állampoliti-
kája, amit 1921-ben a NEP révén Lenin
megváltoztatott. Ismét tág terület nyílt
a magániniciativa számára. Ez termé-
szetesen nem volt minden kommunista
inyére de kénytelen-kelletlen meg kel-
lett erre rendezkedni, főleg azért, mert a
világ többi államában is a magánini-
ciativa az ur és Oroszország még nem
volt abban a helyzetben, hogy ebben a
tekintetben elszigetelje magát a vilá-
gtól.

1928-ban kiadták az új jelszót. Ez
egy hangozott: fel kell építeni a szoci-
álista Oroszországot. A jelszó első for-
mát öltött az öt éves tervgazdaságban,
amelyhez újabb tervgazdaságok csatla-
koznak, mind addig, amíg a birodalom
nagy területein át nem alakul osztály-
mentessé az egész társadalom. Az első
öt éves tervgazdaság, amely tudvalevő-
leg négy év alatt befejeződött, majd-
nem összeesik a szovjeturalom első tí-
zenötödik évével.

Ma még nem lehet áttekinteni az el-
ső öt éves tervgazdaság sikereit és ku-
darcait, ép oly kevésbé lehet végleges
ítéletet alkotni az első tizenöt év ered-
ményeiről. A kívülállóak és a polgári

orszósággal lépjenek és omán szerző jtet támaszt Vaidát, aki tett a kül a helyes gy ez egye sellett helyé féle tanácsai ágot leküzd. pu — első. kait. Nem a miatt szen- tent, midón n magas ár. n. Charles a nekünk, a akkori árfo- zért a fran. abb valuták artom ma is k a stabili- árfolyamon os idő tar. állam kiadá. ma az in- lást csinál. egyaránt gok nézni a felsőbb ag ujjá kell arasztpártot után, mint t meg. Ké ztpárt lett ramjától s ó kormány gondolat. ai minden életére és próbálkozab- birkózni, ó

Enelmi
ára
raboknak amar Ben. olicista és apilap fő. zercikket al az ara. az arabok ülése kér. t. hogy ök az utóbbi alig ural vig. Ben. gel halom bizonyítja, sztinában szakítások an Maho. nagy és az ország ott fel. lakosság al, hogy ves vitéze. gyobb no amelybe 36 zsidó

déz cikké volt egyet n, amely idókat is valóság. hogy vol sem élt

ában
rlató ó
veszik, szűnnek intézke. pénzügye.

Szo-
tén
amerika pusztí. gélykérő találják elsúlyeit

Erdélyben és Bánátban szervezkedik a Vasgárda

Tegnap Kolozsváron tartottak megbeszélést a Vasgárda vezetői

Bucuresti-Bukarest, november 9. (Az Uj Kelet tud.) A Vasgárda erőteljes propaganda-akciót indított be az egész ország területén. A szervezet parlamenti terjei Zelea Codreanuval az élükön, sorra járnak be a megyéket, mindenütt üléseket hívnak egybe és mint a Verestii példa mutatja, attól sem riadnak vissza, hogy esendőöket verjenek meg, ha a hatóságoknak eszébe jutna a Vasgárda honmentő eszméinek terjesztését megakadályozni.

Vasárnap Dornavatrán tartott népgyűlést a vasgárda, hétfőn Câmpulungban gyűléseztek. Itt elhatározták, hogy lapot adnak ki „Garda Bucovinei” cím alatt. Ugyancsak elhatározták, hogy erőteljes szervező-akciót indítanak be Erdélyben és a Bánátban is. November 8-án Tordán, november 9-én Kolozsváron tartott gyűlést a vasgárda vezető-sége. A megbeszélések tárgyát a szervezet további kiépítése képezte.

Fagyhullám vonult végig Románián

A meteorológiai intézet az időjárás enyhülését és meleget jósol

Bucuresti-Bukarest, november 9. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti meteorológiai intézet jelentése szerint meleg és hideg idő járás gyors váltakozásának periódusa következett el. Egy igen hideg légáramlat talált magának utat az országban és mindenütt a hőmérséklet csökkenését idézte elő. A hegyekben tovább folytatódik a már napokkal ezelőtt megkezdődött havazás. Az elmúlt éjszaka a musceli hegyekben és a Kár-

pátok magasabban fekvő részein egyaránt sok hó esett. A hőmérséklet mínusz 7 fokra süllyedt alá a magaslati részekben.

A meteorológiai intézetek jóslása szerint a hideg időjárás pénteken engedni fog és november második felében viszonylagosan meleg lesz az éghajlat az egész ország területén. Ebből a szempontból november 11-ikének és 12-ikének fordulópontot kell jelentenie.

Az új autótörvény monopóliumma teszi a gépkocsifuvarozást

Megsemmisítik az összes érvényben levő utobuszengedélyeket. Amely utvonaton vasút is van, ott kilométerenként 16, illetve 24 bani illetéket kell fizetni minden autótutasnak

Bucuresti-Bukarest, november 9. A parlament megszavazta az autóbuszok és mechanikai erővel hajtott közlekedési eszközök szabályozásáról szóló törvényt, mely a közutakon való személy- és áru fuvarozást a szakértők véleménye szerint monopóliumma teszi és nem nevezhető a legszerencsésebb megoldásnak a személy- és áru fuvarozás szempontjából. A megszavazott törvény első sorban az összes régi engedélyeket és koncessziókat fokozatosan megsemmisíti és azokat csak ideiglenesen hagyja érvényben, a jövőre nézve pedig az autófuvározás, az országutakon mechanikai erőművekkel való személy- és áru szállítást árlejtes alapján elnyerendő jognak minősíti, mely után meglehetősen érzékeny adók, illetve járulékok vannak kivette.

Valószínű hogy nem fog sikerülni közös nevezőre hozni a személy- és áru szállítási tarifáját, illetve kötelezően előírni valamely tarifát, ami ugyan csak természetesen az autófuvározás megdrágulására fog vezetni. Ezzel szemben azonban a törvénynek javára kell írni, hogy a pályázati feltételekben szigorúan meg kell jelölni nemcsak azt, hogy mely utakra vonatkozik a fuvarozás, nemcsak az egyéb adatokat, hanem azt az összeget is, amelyben a személy- és áru fuvarozást számítani akarja a koncessziót kérő és a pályázatok között a közönségre nézve legelőnyösebb, nyeri el a fuvarozások jogát. Ezzel szemben azonban a bér fuvarozásakra eddigi tagjai annyi előnyt kapnak, hogy előnyben részesülnek drágább vagy valamivel előnytelenebb ajánlat felett is, tekintettel arra, hogy bennük több garancia van a feltételek betartására.

Egyébként a törvény kihirdetésétől kezdve mindazoknak, akiknek személyszállítási vagy áru fuvarozási engedélyük van, bárholonnan, bárkiől, be kell adni azokat mutatniok a közmunkák és a közlekedésügyek minisztériumában, a megfelelő iratok melléklésével amely alatt

értetődik minden a fuvarozás közelebbi megjelölésére szolgáló okmány — menetirány, fuvarozási képesség, honnan nyerte engedélyt, stb. — amely iratok alapján ideiglenes engedélyt nyerne, ez az ideiglenes engedély mind addig érvényben marad, míg a megjelölt utszakasra nézve végleges koncessziót vagy koncessziókat nem adnak a megtartott árlejtések alapján.

A legszigorubb pontja az új megszavazott törvénynek az, hogy: amennyiben valamely utszakasra vonatkozó árlejtés meddő marad vagy amiatt, hogy az ajánlatok nem megfelelőek vagy amiatt, hogy nem érkezett be ajánlat, úgy az első árlejtés határnapjától számított hatvan nap múlva az összes erre az utszakasra vonatkozó engedélyek semmivé és elvesztik hatályukat. A közutakon való személyszállítás így koncesszionált jog lesz, állami felügyelet alatt, mintegy állami vállalkozás, melynek illetékei az államot illetik, engedélypénzek és személyek, áruk után járó illetékek formájában, de melynek természetesen kockázatában nem vesz részt. A törvény szerint hatbanit fizet egy autóbusz minden helyért kilométerenként, autótúrákon 10 banit, ott, ahol nincs vasút, illetve, ahol párhuzamosan az országutal vasúti közlekedés is van, ez az illeték autóbusz, helyenként és kilométerenként 16 bani, autótúráknál 24 bani helyenként és kilométerenként.

Az AGPAR, a romániai hivatásos autófuvározók és autótulajdonosok egyesülete elégedetlen a törvényvel, különösen amiatt, hogy céhbelieknek nem biztosít elég kedvezményt, másrészt azért, mert szerintük a törvény nem alkalmas arra, hogy fokozza az autóközlekedést.

— Anglia csökkenteni fogja a szalonna és sonkaimportot. Londonból jelentik: Az angol földművelésügyi minisztérium részéről közölték az érdekelt exportáló államok diplomáciai képviselőivel, hogy Anglia közelebről csökkenteni fogja a szalonna, és sonkaimportot.

Or hirtelen
 Lady-gyártmányok
 méltó társa...
 Or Chat Noir
 sikere meglepő!

Még csak néhány hete a piacon — a „Chat Noir” máris a nők ezreinek a kedvence — mert a nők hamar felismerik, ha valami emeli bájukat, vonzóbbá teszi őket!

A „Chat Noir” új kölnivíz, a Lady gyártmánya; az új divatnak megfelelő, amely mindenben kihangsúlyozza a nőiséget. Mielőtt a „Chat Noir” illát megteremtették, híres szakemberek hónapokig dolgoztak. Miután az illatot megteremtették, változtattak a detailokon, új színeket tettek hozzá. Mert az illatok keverése hasonlít a festéshez — illatokat kevernek egygyé, épen úgy, mint a festő, aki színeket kever.

Próbálja meg a „Chat Noir”-t és lelkes hivesz, mint annyi sok ezer más hölgy.

Hogy teljesen bizonyos legyen afelől, hogy ez a sok gonddal és fáradsággal kreált kölnivíz a fogyasztóhoz eredeti tiszta állapotban kerüljön, „Lady” azt minden áremelés nélkül lepecsételt üvegcékben hozza forgalomba.

Eau de Cologne
 Chat Noir
 JOCKEY CLUB
 ROUGE ET NOIR
 PERLE DE PARIS
 PARISIENNE

distillées
 par Lady

A pénzügyminisztériumban megkezdtek a szabálytalanul ki-nevezett tisztviselők revízióját

Bucuresti-Bukarest, november 9. A pénzügyminisztérium megkezdte azoknak a kimutatásoknak a felülvizsgálását, melyek a törvénytelen kinevezésekről és előléptetésekről készültek. Elhatározták, hogy egyelőre csak a tényleges szabálytalanságokat veszik figyelembe, ha azonban ez nem elegendő, úgy a formai hibákat is tekintetbe fogják venni.

Rövid szünet állott be a bélyeghamisítási bűnügy vizsgálatában

Hogyan került be Fischer Albert a bélyegpanamába?

Cluj Kolozsvár, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Azzal, hogy Stern Albert a bélyeghamisítási ügy többi vádlottai mellé került, a bűnügy vizsgálatában szünet állt be. Még csak részletkérdésekre kell kitérnie a vizsgálatnak, mely az eddig gyanuba hozott főszereplők közül teljesen kikapcsolta Fischer Albertet. Fischer Albert szerepét a szembesítések és a kereskedő vallomása lényegében tisztázta. Fischer Albertet Stern Albert keverte be az ügybe, aki az előzetes tárgyalások után magához kérte Katzot és figyelmeztette, hogy Stern a hatóságok szolgálatában áll és azoknak a kezére akarja átjuttatni az ügyet. Ezt a közlést Katz a szembesítésnél igazolta.

Később, amikor Fischer Albert Bukarestben tartózkodott, találkozott a Picca dillyben Holländer Károly volt bankigazgatóval. Holländerrel való beszélgetése során Fischer elmesélte, hogy milyen bélyeghamisítási ügy perog Kolozsváron és milyen szerepe volt ebben Sternnek.

Fischer Albertet ez a közlékenysége juttatta kellemetlen szituációba. Holländer ugyanis el akarta kaparintani a prímiümöt az összes érdekeltelől és a pénzügyvizsgálatnál feljelentést tett Fischer Albert ellen, mintha részese volna a bélyegpanamában. Fischer Albert ezért tartóztatták le Bukarestben és tartották fogva három napig. Itt a sziguranca rákényszerítette, hogy leplezőnek játssza ki magát, mert különben mint bűntárs szerepelne.

Fischer Albertet éppen ezért kihallgattása után szabadlábra helyezte a vizsgálóbíró.

A vallásos zsidó ifjuság ujja

Néhány hónap óta a nagyváradi vallásos zsidóság intellektuális táborában egyre sürgetőbb hangok igyekeztek felrázni az illetékes tényezőket arra, hogy a vezetők nélkül tévelygő ifjuságot minden erőfeszítéssel meg kell menteni és tartani a zsidóság számára. Az iskolából kikerült ifjuság problémátlanságában, életcél és a különböző eszméramlatok összevisszaságában kínosan vergődik és senki nincs, aki figyelmeztesse a könyven fogékonyra vált gyermeklelkét azon útra, melyen haladnia kell.

A zsidó ifjuság egy nagy rétegének megkeresésére, ezen problémáról tartott Wasserstrom Sándor városi tanácsos, az E. Zs. N. Sz. nagyváradi helyicsoportjának elnöke, az elmúlt két szombaton sorozatos előadásokat. Beszédében erőteljes hangot szövelt arról, hogy azok el, akiknek módjuk és hivatásuk lenne a vallásos zsidóság érdekében, a tradícióknak — a zsidó ifjuságon keresztül való átmentése és serdülő ifjuság széles rétegének, zsidó szellemű látókörrrel való el látása. Ehelyett, egyrészt indolenciából, másrészt idegen érdekektől vezetve, hagyják a zsidó ifjuságot akadálymentesen elveszni.

A zsidóság tragikumának mondja az előadó, azon struccpolitikát, amely a zsidóság évezredek szellemi és lelki javait, minden szembehelyezkedés nélkül elpusztítani hagyja. Rámutat az orszorosági eseményekkel kapcsolatos arra, hogy a hárommillió orosz zsidóság elpusztulása, rá van kárhoztatva, holott hajdan rezervoirt képezte a világ minden részében elszórt zsidóságnak és nagy szellemi és lelki kincseivel állandóan biztosítani tudta az utánpótlást, ma azonban képtelen többé ezen történelmi misztérióját végezni. Nem felel meg a való ságnak az az állítás, mintha a Szovjet a vallást mindenki magánügyének tekinti, tény azonban az, hogy az elmúlt 15 év alatt Oroszországban minden megtörtént, hogy az ifjuságot eltérítsék az atvák vallásától és úgy gazdasági intézkedésekkel, mint erőszakos törvények útján lehetetlenné tegyék életlehetőségeit. De ott, ahol a szép szó nem használ, ott az erőszak fegyvere diadalmaskodott. Zsidó templomok ezreit vették el és profanizálták mozikká, színházakká és egyéb mulatóhelyekké. A zsidó iskolákat, a pincékben és odúkban elrejtett chédereket a legszigorúbb büntető szankciókkal szüntették meg és a zsidó szellemi vezetők egész sorát deportálták. A rabbi, zsidó tanítók és szellemi vezetők ezrei sanyolódnek szibériai száműzetésben és halnak mártírhaltát a zsidóságért és szent hitünkért.

De a mi ifjuságunk is, a szerencsétlen gazdasági viszonyok okozta elhelyezkedés és lehetősége nélkül, gondozó szülők hiánya folytán, lelki tartalom, cél és ideál nélkül lebeg. Lelkek üres és durva ösztökre hajló és a körülötte settenkedő sejt könnyen belopja az erősen fogékony gyermeklelkebe a vallástalanság mérgeét, szétrombolva mindazt, amit őt a zsidósághoz köti.

Meg kell mentenünk a zsidó ifjuságot és rajtuk keresztül — a zsidóságot tragi kus végetétől: az elpusztulástól! A nemzeti alapon álló vallásos zsidóság az, amely életideált adott és adhat az ifjuságnak. Hiszen ennek világfelfogása ama arany középut, mely a zsidóságnak régi örökké kipróbált útja volt és amely egyaránt szívbe zárja a zsidóság minden rétegét, hiviák azt akár nemzeti, akár vallásos zsidónak. Ma, amidőn a Balfour-deklarációnak 15 éves évfordulója van és távolj keleten, Palesztinában a zsidó nép alkotóerejének nagy éposza játszódik le, amidőn a kétezer év óta szunnyadó zsidó energia csodálatos ujjáéledésének tanui vagyunk, amidőn az év ezredei óta vérrel áztatott föld fokozatosan zsidó tulajdonba megy vissza, akkor az igazi zsidó népi életet élni akaró, nem idegen hagyományokon, kulturán és erkölcsön, — hanem az igazi zsidóvilág, szemléleten felépülő zsidó ifjuságnak adva van — életideálja és célja. A zsidó ifjuság életberendezkedése és világfelfogása csakis Isten, Nép és Ország triolójában életideálján épülhet fel.

Az a nagy érdeklődés, amely az ifjuság részéről az előadás iránt megnyilvánult, arra készítette Wasserstrom Sándort, hogy az előadások sorozatát folytatassa szombat délután „Ifjusági problémák” címen újabb előadást tart a Mizrach helyiségében.

HÍRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESEN AZ UJ KELETBEN

Átköltözünk

Calea Regele Ferdinand 9. szám alá

példátlannul olcsó rak-tárelárusítást rendez a

TALPA-

CIPÓÁRUHÁZ

Calea Regele Ferdinand 23 sz. alatt

Legjobb modelű női és férfi, valamint gyermek és leányka cipők óriási választékban

A bankok tájékozatlanok az új konverziós törvény rendelkezéseiről

A hónapokig tartó viták dacára is homályos maradt sok intézkedése a törvénynek

Bucuresti Bukarest, november 9. A román bankok szövetsége, az Associatia Bancilor, a bankok ügyészeinek bevonásával fontos ülést tartott az új konverziós törvény némely homályos rendelkezésének magyarázata, valamint a bankok hivatalos óráinak megállapítása tárgyában a munkaügyi miniszter által tett rendelkezések ügyében. Az új konverziós törvény nem egy rendelkezése homályos, a pénzügyeteket nem tudják, hogy ezek tekinetében milyen eljárást folytassanak s miként járjanak el olyan kérdésekben, amelyeket a törvény elmulasztott precizálni. Ezek legfontosabbja: az óvások kérdése. Tudvalevő, hogy a törvény szerint az adós elvesztí leendő jogát a konverzióra, ha az új törvény hatályának ideje alatt tartozásait nem hosszabbítja meg és a kamatokat nem egyenlíti ki. Nem mondja meg azonban a törvény, hogy e kötelezettségek elmulasztása hogyan és milyen időpontban konstátalan. Az első elmulasztott esedékesség alkalmával, avagy csak a törvény által előírt 12, illetőleg 18 havi terminus után?

Hiányosak a törvény rendelkezései a kezesek tekintetében is, akiknek felelősségét nem állapítja meg precizen. Bonyolulttá teszi a helyzetet az is, hogy bár a törvény meghirdetése már megtörtént, végrehajtási utasítás még nincs és nem lehet tudni, hogy az igazságügyi minisztérium milyen álláspontot fog elfoglalni a vitás, illetőleg tisztázatlanul hagyott kérdésekben.

A Banca Nationala például a lejárt mezőgazdasági váltókat esedékességük napján óvatoltatja. A pénzügyeteket érdekelték a jegybanknál eljárása indokai felől, abban a hitben, hogy a Banca Nationala bizonyára ismeri a kormány fel-

fogását a rendezetlenül hagyott kérdésekben. A Banca Nationala azonban maga sem tud többet, mint a magánbankok s közölte a szövetséggel, hogy a meg nem üjtött váltókat csak azért óvatoltatja, ne hogy a kezesek jótállásuktól óvás hiányában meneküljenek. S minthogy a törvény nem mondja meg, hogy az óvás mennyi idő alatt vehető fel, a jegybank inkább nyomban óvatol, semhogy a kezesek zsiroít elveszítse.

A bankok értekezletének másik tárgya a munkaügyi miniszternek az a rendelkezése volt, amellyel kimondta, hogy a banktisztviselők hetenként legfeljebb 40 órán át foglalkoztathatók. A minisztert e rendelkezésénél az a szempont vezette, hogy a bankok az irodai órák szaporításával ne kerülhessenek abba a helyzetbe, hogy feleslegessé lett munkaerőket elbocsájtásnak s a tisztviselői munkanélküliséget növeljék.

A pénzügyeteknek az az álláspontjuk, hogy a minisztert semmiféle törvény nem jogosítja fel arra, hogy a bankok hivatalos óráit egyoldalúan, a bankok meghallgatása nélkül állapítsa meg. A pénzügyeteket vezetői küldöttségben jártak a munkaügyi miniszternél, kifejtették előtte, hogy nem a munkaidő mennyisége ellen van kifogásuk, de legalább annak beosztását bizza magukra a bankokra. A deputációzásnak eredménye nem lett, a miniszter állhatatosan megmaradt rendelkezése mellett s a Bankszövetség elhatározta, hogy a miniszteri rendeletet a közigazgatási bíróságnál perrel támadja meg. A keresetet valamennyi fővárosi bank aláírta, de külön keresetet indít a miniszter ellen maga a szövetség is, amely jogi személyiséggel bíró testület.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MŰSORA

Péntek, nov. 11: Tannhauser.
Vasárnap, nov. 13 (délután): A den-
vér.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órák:
Elisabeth Bergner: Az érzéki száj.
(Melo) című nagyhatású slágerben.
Műsoron kívül legújabb hangos hira-
dó. A király látogatása Clujon.

ROYAL-MOZGO MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)
Ma, csütörtökön: Boldog szívek. Abra-
hám Pál világhírű magyar zene-
szerző operettje Schneider Magdával,
Bársony Rózával, Georg Alexander.
rel. Jön: a Sasfiók.

Színhör-Mozgó műsora

Szerdától kezdve egész héten 3, 5, 7 és
9 órák:
Kadétkisasszony. (Liebeskommando).
Minden idők legnagyobb filmope-
rettje. Gustav Fröhlich, Dolly Haas,
Halmay Tibor. Rendezte: Bolváry.
Irtá: Roda-Roda. Zenéjét szerezte:
Robert Stolz.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órák:
Sárka bárca. Főszerepekben: Elissa
Landi, Lionel Barrymore, Laurence
Olivier. Nagyhatású zsidó, orosz-
gyu dráma. Műsoron kívül hangos
heti hirdó. Fox-film.

CORSO-MOZGO MŰSORA

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap:
Forgószékisasszony. Anny Ondra leg-
újabb vígjátéklágerének erdélyi bemu-
tatója. Férfi főszerepben: Werner Fut-
terer, 2 órai pazar szórakozás. Vasárnap
d. e. 11 órák: Nagy vígjátékműve,
mérésékelt helyárrakkal.

Jön! Hétfői kezdettel: Apasági Rt.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, nov. 10.

Bukarest. 17: Zenekari hangverseny.
19.30: Opera.
Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30:
Hrek. 12.05: Hangv. 12.25: Hrek. — 1:
Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hrek.
3.30: Diákfelőra. 4: Grammfóhangv.
4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. —
5: A földművelésügyi minisztérium elő-
alásorozata. 5.30: Enekhangv. 6.15: An-
gol nyelvoktatás. 6.45: Zongorahangv.
7.30: Francia vígjátékest. 9: Magyar
nótaest. 10.15: Pontos időjelzés, időjárás,
hírek. 10.30: Az Operaház tagjaiból ala-
kult zenekar hangv.
Bécs. 21.30: Zenekari hangv.
Berlin. 20.05: Szimf. hangv.
Heilsberg. 21.20: Weber: Turandot c.
operája.
Lipce. 20: Szólisták hangv.
Varsó. 20: Dalok.
Milánó. 19.20: Grammfóhangv.
Róma. 20.45: Zenekari hangv.
Prága. 20.05: Filharmónikus hangver-
seny. Dvorak szimfónia.
Osló. 22.15: Kamarazene.
Stockholm. 20: Szimf. hangv.
Svájci Aleman Adó. 20.45: Olasz zene.
Svájci Romand Adó. 19.15: Grammo-
fón.

Péntek, november 11.

Bukarest. 19.40: Grammfóhangv. 20: Szim-
fónikus hangv. Utána hírek.
Budapest. 9.15: Grammfóhangv. 9.30
Hrek. 12.05: Házikvartett. 12.25: Hrek.
1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hi-
rek. 3.30: Diákfelőra. 4: Előadás. 4.45:
Pontos időjelzés, időjárás. 5: Előadás.
5.30: Zenekari hangv. 7.30: Verdi: Tar-
viata c. operája. Közben pontos időjárás,
időjelzés, hírek, majd jazz.
Bécs. 20: Operett.
Varsó. 20.15: Szimf. hangv. Lengyel
zeneszerzők.
Milánó. 20.45: Szimf. hangv.

APRÓ HIRDETESEN

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-
tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró
hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 50
százalék kedvezmény. Apróhirdetéseket
díja előre fizetendő. Jelítség levelet
csak úgy továbbítunk, ha portobélyes
mellékelve van.

Házvezetőnő izraelita, intelligens,
egyedülálló, idős, szigorú orth, vallásu,
rendes fizetéssel, jó bánásmóddal kis csa-
ládhoz Váradra kerestetik. Ajánlato-
kat továbbít: Uj Kelet fiókiadóhivatala
Oradea, Rímanóczy 4.

1 szoba konyha, speiz kiadó. Calea Tra-
ian (Árpád ut) 55.

Prima négylámpás hálózati és egy há-
rom lámpás teleges rádió előadó. Király
u. 45. Gombos.

Studentin sucht gegen deutsche Stun-
den oder Korrepetition sämtlicher
Gegenstände Wohnung oder Kost.
Adresse in der Redaction.

Kiadó I-ső emeleten 2 parkettes szoba
irodának, vagy más hasonló célra.
Fischer Úvegudvar, Regele Ferdinand 6.

Előszoba szekrényt keresek megvételre.
Cimeket „Jókarban” jelígre a kiadóba.

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakást
keresek. Cimeket „Pontos fizető 5” jel-
ígre a kiadóba.

Varrónó, elsőrangú francia, és angol
munkás vállálja nagyon olcsón a legkü-
lönbféle fazonok készítését, csakis saját
lakásán: Str. Tunarilor 13 a. (volt Zápo-
lya ucca), ajtó 2.

Naponta 25—30 liter tehéntejet kere-
sek. Rosenberg, Str. Filipescu 7.

Két zsidó fiatalember különbejáratu
szobában teljes ellátást kaphat. Regele
Ferdinand 13. Grossmannál.

Közponban jóforgalma orth, koser
vendéglő, Főter mellett, betegség miatt
teljes felszereléssel azonnali átadó. Er-
deklődni Coloniale fűszerüzletben Cui,
Nicolae Iorga 17.

OXIGEN kapható „Johanna” szikviz,
gyár Cluj, Anton Pan 8.

A kö-
ura
po
Novem

Mani
er

Bucuresti. B
Uj Kelet tud-
ló visszaérkez-
őja gyorsabb
elnök tegnap-
keleten, amel-
Lugojanu köz-
nizster lakása
a Genffel fol-
sok képezték.
kormányának a
nacsolta, egyi-
ról, hogy részt
sokban. A kült-
zeljövőben nag-
belpolitikai éle-
zösséget vállal-
vel, amelyben
bizottsága igen
teljesítést köv-
Maniu diplomá-
azonban Titule-
bekapcsolódott
amelyeknek fel-
is osztania kell
Meg
forr

Abszolút meg-
mázó értesülése
tegnapelőtti szá-
melyek azok a
fogadását Genf-
Vajda-kormány
tott. Ugyancsak
kódva, megirtuk
hajlandó konced-
melyeknek fel-
is osztania kell
bukaresti jelenté-
megecsesítik az U-
lozsvári Vajda.M-
miniszterelnök a
karestbe, hogy a
lenlegi formájába
Arra azonban
niu, hogy a jegyz-
utasítsa. Egy ily-
tatlan következm-
országra s egyéb-
tett volna elképze-
a genfi egyezme-
re állana egy ma-
ciós törvény. Az
tehát a halogató
Maniu politikája.
feltételek módosít-
ség pénzügyi biz-
csak 1933 január-
a kérdés függőbe
pedig megpróbálja
tett pénzügyi ujji-
kalmazni — a gen-
örök közreműködé-

Mindenesetre en-
megvannak a maga
előtt is az, hogy ké-
ügyeit és nagy-
a jövő évi költség-
A genfi jegyzőkö-
ben ugyanis azonne-
na léptetni az abbe-
mint a tisztviselői-
ra való redukálása
emelése, a tisztvisé-
zalékkal való csök-
Genf segítségével
földi tartozásoknál
ségeket elérni. A k-
szen más képet ölt-
hiszen nyilvánvaló,
igyekezze a kormá-
do'gozni, nem lesz
szigorú, mint ahogy

Tiszta v

A varsói és párizsi román követek jelentést tettek az uralkodónak Románia külpolitikai elszigeteltségéről

November 21-én ismét megkezdődnek Genfben a közvetlen orosz-román tárgyalások

Maniu Fabius cunctatori politikája érvényesül a genfi jegyzőkönyvvel szemben

Bucuresti. Bukarest, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Maniunak Bukarestbe való visszaérkezését a politikai élet tempója gyorsabb iramot vett. A miniszterelnök tegnap este részt vett azon az értekezleten, amelyen Titulescu, Madgearu és Lugoianu között folyt le, a külügyminiszter lakásán. A megbeszélés tárgyát a Genffel folytatott pénzügyi tárgyalások képezték. Titulescu, aki a Vaida kormányának a genfi utat eredetileg támasztotta, egyidejűleg hallani sem akart arról, hogy résztvegyen ezekben a tárgyalásokban. A külügyminiszter szeretne a közeljövőben nagyobb szerepet játszani a belpolitikai életben. Ezért nem akart közzé tenni a genfi jegyzőkönyvet, amelyben a Népszövetség pénzügyi bizottsága igen népszerűen kívánságok teljesítését követeli a román kormánytól Maniu diplomáciai ügyessége folytán azonban Titulescu szinte észrevétlenül bekapcsolódott ezekben a tárgyalásokba, amelyeknek felelősségét most már neki is osztania kell.

Megerősítik az Uj Kelet információit

Abszolút megbízható forrásból származó értesülések alapján az Uj Kelet tegnapelőtti számában megírtuk, hogy melyek azok a feltételek, amelyeknek elfogadását Genf követeli és amelyeket a Vaida-kormány annakidején visszautasított. Ugyancsak erre a forrásra támaszkodva, megírtuk, hogy Maniu sem lesz hajlandó koncedálni minden változtatást nélkül ezeket a feltételeket. A legújabb bukaresti jelentések teljes mértékben megerősítik az Uj Kelet híradásait. A kolozsvári Vaida-Maniu találkozás után a miniszterelnök azzal utazott vissza Bukarestbe, hogy a genfi jegyzőkönyv jelenlegi formájában elfogadhatatlan.

Arra azonban nem gondolhatott Maniu, hogy a jegyzőkönyvet nyíltan visszautasítsa. Egy ilyen szakítás kiszámíthatatlan következményekkel járt volna az országra s egyébként is csak akkor lehetett volna elképzelhető, ha a kormánynak a genfi egyezmény helyett rendelkezésére állana egy másik pénzügyi rekonstrukciós törvény. Az egyetlen megoldásnak tehát a halogató politika mutatkozott — Maniu politikája. A kormány bizonyos feltételek módosítását kéri a Népszövetség pénzügyi bizottságától. Ez azonban csak 1933 januárjában ül össze. Addig a kérdés függőben marad, a kormány pedig megpróbálja jegyzőkönyvbe lefektetni pénzügyi újjáépítési programot alkalmazni — a genfi szakértők és ellenőrök közreműködése nélkül.

Tutuc professzor még nem tudott eredményt elérni

Mindenestre ennek a politikának is megvannak a maga hátrányai. Mindenek előtt az, hogy késett a ország pénzügyi ügyeit és nagy nehézségeket támaszt a jövő évi költségvetés összeállítására. A genfi jegyzőkönyv elfogadása esetében ugyanis azonnal életbe kellett volna lépnie az abban foglalt feltételeket, mint a tisztviselői fizetések tíz százalékosra való redukálása, a forgalmi adó felemlése, a tisztviselők számának tíz százalékkal való csökkentése. Ezenkívül Genf segítségével sikerült volna a külföldi tartozásoknál is bizonyos könnyebbségeket elérni. A költségvetés tehát egészen más képet öltött volna, mint így, hiszen nyilvánvaló, hogy bármennyire is igyekezne a kormány Genf szellemében dolgozni, nem lesz a leépítéseknek olyan szigorú, mint ahogyan azt Genf kívánja.

Ami pedig a külföldi tartozásokat illeti, a kormány igyekszik közvetlen tárgyalásokat folytatni a hitelezőkkel. Januárban esedékes a külföldi tartozások következő részlete és a kormány még nem tudja, miből fogja ezt a részletet folyósítani. Tutuc professzor, a kormány delegátusa felvette az érintkezést Párizsban a Banque de Paris de Pays-val a két stabilizációs kölcsön közvetítőjével. Egyelőre azonban semilyen pozitív eredményt nem sikerült elérni.

A Herriot kormány Vaida orosz politikáját tartja helyesnek

A másik kérdés, amely a kormány érdeklődésének homlokterében áll, az orosz román megemlékezési szerződés kérdése. A lengyel-román barátság megrajzolására egyre inkább formákat ölt. Szembeck gróftól, Lengyelország eddigi

SZELEKTIVITÁSBAN,
HANGVISSZAADÁSBAN.

COLUMBIA RÁDIO

VEZET!!!

bukaresti követét, külügyi alminiszterre nevezte ki a varsói kormány. Mint ismeretes, Szembeck volt az, aki közölte Titulescuval, hogy a lengyelek nem hajlandók továbbra is a közvetítő szerepet játszani Románia és a Szovjet között. Titulescu ennek ellensúlyozására igyekezett a francia kormányt megnyerni arra, hogy támogassa Romániát az oroszokkal szemben. A Cuvantul szerint Titulescu, aki ez a kísérlete nem sikerült. A Herriot-kormány közölte Bukaresttel, hogy Vaida Sándor politikáját helyesnek tartja, a további közvetítést pedig elhárítja magától. Teszi ezt már csak azért is, mert nem akarja, hogy a román-orosz tárgyalások sikertelensége esetén az ődi. um a legkisebb mértékben is a közvetítők re háruljon.

Ebben a pillanatban a helyzet a következő: A Cadere és Litvinov közötti tárgyalásokat egy olyan pillanatban szakították meg, amikor még nem jutottak meg egyezésre egy olyan szerződési formára tekintetben, amely Romániát kielégítene. A diplomáciai uszus az, hogy a közvetlen tárgyalásokat be kell fejezni, akár pozitív, akár negatív eredménnyel zárulnának azok. November 25-én meg-

nyílik Genfben a leszerelési konferencia, amelyen Litvinov is részt vesz. Ezt az alkalmat kell tehát Romániának a tárgyalások folytatására felhasználni. Maniu kívánságának megfelelően ismét Cadere professzor utazik Genfbe és amennyiben sikerül egy olyan szerződési formában megállapodnia, amely Beszarabia hovatartozásának kérdését nem érinti, úgy az egyezményt alá is írják. Erre azonban — a mai viszonyok között — nem nagy a kilátás.

Bukarestben lázas tanácskozások folynak ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Az uralkodó kívánságának megfelelően a kormány hazarendelte Dinu Cezianu párizsi és Cadere professzor varsói követeket. Mindketten audiencián jelentek meg az uralkodó előtt, majd Maniu miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter fogadta őket. Cadere instrukciókat kap a Litvinovval folytatandó tárgyalásokra, Dinu Cezianu pedig afelől informálta a királyt és a miniszterelnököt, hogyan vélekedik a francia kormány Titulescu külpolitikájáról. A külügyminiszter állítólag nagy diplomáciai offenzívára készül, hogy Romániát jelenlegi külpolitikai izoláltságából kiemelje.

Kilencezeröttszáz lejtért kiirtottak egy bukovinai zsidó kereskedő családot

Véres banditátámadás egy csernovic melletti faluban

Cernavti-Csernovic, november 9. Az elmúlt éjszaka a Csernovic melletti Banila községben borzalmas kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosság történt, amelynek áldozata egy zsidó kereskedő család. Samuil Capsala kereskedő házat banditák támadták meg és az üzlethelyiség bejáratát felfeszítve, beha-

tooltak a kereskedő lakásába és úgy Cap salát, mint a feleségét ütlegetni kezdték, pénzt követelve. A bántalmazás következtében a kereskedő Berta nevű felesége kiszenvedett, maga Capsala pedig eszméletét veszítette.

A banditák felfeszítették az üzletben lévő kékasszát, magukhoz vették az

ott talált 9500 lejt és megszöktek. A kereskedőt eszméletlen állapotban találták meg reggel lakásában. A csendőrség bevezette a nyomozást, amely azonban aligha lesz eredményes, mert a banditák semmilyen nyomot nem hagytak maguk után.

A konstancai hasistelep leleplezése rendőrkézre juttatja az összes kábítószer-csempészeket

Szenzációs letartóztatások várhatók a kábítószer-csempészes ügyben

Bucuresti-Bukarest, november 9. Megírta az Uj Kelet, hogy Konstanca mellett egy titkos hasisültetvényt leplezték le, ahonnan óriási mennyiségű indiai hasist hoztak forgalomba.

A titkos hasistermelési bűnyüben tegnap új és nagyfontosságú letartóztatásokat foganatosítottak. Többek között letartóztatták Agop Torosceanu sofőrt, aki kihallgatása alatt bevallotta, hogy a hasistermelők szolgálatában állott és a kábítószernek Konstanca-ba való szállításával foglalkozott. Ő ne-

zett meg a rendőrség előtt több olyan személyt, akik a kábítószer forgalombahozatalánál vezetőserepet vittek. A társaság vezére egy örmény, a kábítószer-csempészek világában szerzett széles összeköttetéseiért és fontos szerepéért hasiskirálynak nevezték. Az eddigi kalkulációk szerint azt hiszik, hogy a teljes hasistermelés husz vagon volt és ezt az árumennyiséget a konstancai kikötőn keresztül importálták. A csempészek autombilokon vitték a hasist Konstanca-ba és titokban rakták

Kelet felé induló hajókra. Nagy kvantum hasist hoztak forgalomba Konstanca piacán is.

A legutolsó letartóztatásokkal fény derült az összes kábítószer csempészbándákra és épen ezért a szenzációs érdekességű bűnyüben újabb és nagyjelentőségű letartóztatásokat várnak.

— Szabadlára helyezték Curtiss amerikai hajógyárost. Newyorkból jelentik: Curtiss hajógyárost, aki a Lindbergh-bébi meggyilkolásával kapcsolatban indított nyomozás során a hatóságok félrevezetése miatt egy évi fogsázbüntetést kapott, szabadlára helyezték és büntetésének hátralévő részét felfüggesztették. A lapok közlései szerint a bíróság döntése nek az az oka, hogy a norfolki hajógyáros elítélte őta elősegítette volna a nyomozási munkát.

— Huszár Aladár lett Budapest új főpolgármestere. Budapestről jelentik: Huszár Aladár győri főispánt Budapest főpolgármesterévé választották. 217 szavazatból 147-et kapott. Ellenjelöltjei közül Becsey Antal 66, Platty György 4 szavazatot nyertek.

Van szerencsénk t. Üzletfeleinket tisztelettel értesíteni, hogy a cluj—oradeai országút szabadátjárata lehetővé tette, hogy néhány hétig szünetelt rendszeresen naponként indított teherautó-járatunkat

Cluj—Oradea—Arad

vonalon ismét visszaállítottuk s ezen útvonalon levő forgalmat az eddigi legnagyobb gyorsasággal bonyolítassuk le.

Szíves támogatást kér

Weisz és Haász szállító
Arad—Oradea

„Express“ Szállítási Vállalat
Cluj. Telefon 564.

Tiszta való nem ámitás, **CZINK-nél** készül legszebb festés és tisztítás

Birobidzsán a tények és valóságok tükrében

Külföldön szervezett propagandával csábítják a zsidókat a szibériai „zsidó köztársaságba”, — a zsidó telepések pedig tömegesen visszavándorolnak Birobidzsánból

A birobidszáni terv és a gyakorlati eredmények

Cluj-Kolozsvár, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi hónapokban fokozott és egyre növekedő érdeklődés nyilvánul meg a zsidó közvéleményben a birobidszáni zsidó kolonizáció iránt. Ez különösen arra vezethető vissza, hogy a távolkeleti zsidó kolonizációt vezető különböző társaságok arra az új utra tértek rá, hogy a Szovjetunió területén kívül szervezzenek meg zsidó telepéseket Birobidzsán részére.

A birobidszáni propaganda

Amerikában az „Ikor”, Németországban a „Geserd” nevű bizottság és a többi zsidó centrumokban különböző elnevezésű alakulatok kezdték meg a birobidszáni szervezkedést és propagandát. Ebben a propagandában és az abban felrajzolt tervekben olyan adatokat sorolnak fel amelyeket az ilyen előadások hallgatóságára nem tud ellenőrizni. Így például a Rajna-vidék megteremtését hogy a „Geserd” megbizottja olyan képeket festett a birobidszáni kolonizációról, amelyek távolról sem felelnek meg a valóságnak. Ugyanekkor levelek érkeznek azoktól az új telepesektől, akik most vándoroltak ki Németországból a „Geserd” propagandájára és ezek a levelek nagyrésztben sötét színben festik le az ottani valóságot. Ehhez hozzájárul még a birobidszáni zsidó kolonisták tömeges visszavándorlása és az oroszországi zsidó sajtó, valamint más kommunista orgánok tarthatatlan állapotokról és egy egészen sötét helyzetről írnak Birobidzsánról. Az Ikor és a Geserd megbizottjai pártpolitikai tendenciákkal magyarázzák ezeket a híradásokat és bizonyos kommunista köröket azzal vádolnak, hogy szándékosan elferdítik a dolgokat, hogy irtsanak Birobidzsánban. Erdekes jelenség, hogy a németországi liberális zsidók, akik eddig szimpátiával kísérték az oroszországi zsidó kolonizációt, mert ebben egy a cionizmus leküzdésére alkalmas eszközt láttak, most azonban ők is Birobidzsán ellen foglalnak állást, valószínűleg azért, mert ebben a kommunista zsidó telepítésben is egy nemzeti zsidó ság realizálási útját látják.

Birobidzsán valóságai

Ezek a körülmények készítették arra a németországi cionista szervezeteket, hogy komoly megvitátás tárgyává tegyék a birobidszáni ügy komplexumát. Berlinben dr. Michel Traub, a zsidókérő, és kitűnő ismerője tartott nagyszabású előadást a birobidszáni kolonizáció kérdéséről és óva intett mindenkit attól, hogy ezt a kérdést propagandisztikus szempontokból kezeljék. Az a körülmény, hogy a birobidszáni kolonizáció a szovjet kormány hivatalos programja, másrészt pedig az, hogy Birobidzsán Palaszina ellen akarják kijátszani, egyese ket a nemcionistákat már a priori, a birobidszáni terv melletti lelkesedésre buzdít, másokat pedig (az antikommunisták), miután ez a kommunista propaganda mellett érv is lehet, a terv elvetésére késztet. A birobidszáni kolonizációs terv csak Szovjetország zsidó realitásaiból meríti magyarázatát és ezért lehetetlen igazi képet alkotni Birobidzsánról és az ottani kolonizáció kérdéséről, anélkül, hogy feltárnánk az oroszországi zsidókérdes egész komplexumát.

Birobidzsán lehetőségei

Dr. M. Traub ezután részletesen ismerteti és analizálja az oroszországi zsidóság helyzetét a háború előtt és a forradalom után és mint ennek a helyzetnek folyamánként állítja be a zsidó kolonizáció megindulását. Részletesen ismerteti az eddigi kolonizációs kísérleteket, majd rátér az új kolonizációra Birobidzsánban, amelynek terve az eddig cionista részről forszírozott és hivatalos részről elutasított területi koncentráció gondolatán épül fel. Birobidzsán 10.000 kilométerre fekszik Fehéroroszországtól. 3.862.682 hektár földterületet foglal magában, amelyből 2 millió be van erdőszítve. Valamivel nagyobb Belgiumnál, 1.000.000 hektár alkalmas a mezőgazdaságra, ebből azonban 500.000 hektár mo-

csaras. A terület 60 százaléka hegyes vidék, a többi síkság. A tél öt hónapig tart és rendkívül hideg (30—40 fok). A nyár igen forró (50 foktól felfelé). Július, augusztus és szeptember hónapjai állandó esőzésekkel telnek el, ami igen kedvezőtlen kihatással van a földművelésre. A transzszibériai vasuton kívül nincs összekötő kapcsolata a világgal. Most fogtak hozzá távirat és telefon építéséhez, viszont az ország elektrifikálása és vízellátása súlyos nehézségekbe ütközik. A mezőgazdaság nagy akadálya a nagyméretű elmozdítás, viszont az erdők mocsártalanítása és felszárítása óriási nehézségekbe ütközik. A termést pedig a nagy nedvesség veszélyezteti. Állat-tenyésztésre sem igen alkalmas ez a terület.

A zsidó telepítés eredményei és kilátásai

Az ország erdőgazdasága a fatermeskedelmre nyújt kilátásokat. Ennél a kérdésnél döntő jelentőséggel bír a lerakati piac ügye. Chaharowskra, Wladivosztockra, Kamschatkára, Sachalinra és Japánra számítanak. Hogy ezek valóban

lerakati és elhelyezési lehetőséget fognak nyújtani, ezt még nem lehet megállapítani.

A terv és a valóság

A zsidó kolonizáció megindulásakor 32.000 lakosa volt Birobidzsánnak. 1930 január 1-én 37.450 volt az ország lakosságának száma. Ebből 27.000 orosz, 3000 ukrán, 3200 koreai 2700 zsidó, 1200 tun-gusi, kínai és mások. Egy négyzetkilométerre még 1 ember sem esik. 1930ban elhatározták, hogy 1933-ig 10.000 családra növelik a zsidó lakosság számát. A valóságban a következő képet mutatja a népesedési mozgalom Birobidzsánban: 1929-ben 500 zsidó, 1930 végén 2700 zsidó élt az országban. 1931-ben 2800 zsidó vándorolt be, ezeknek 60 százaléka azonban rövidesen vissza is vándorolt és elhagyta Birobidzsánt. 1932-re 19.000 zsidó be-vándorlása volt előirányozva, egy későbbi határozat ezt a számot 13 ezerre redukálta. Annak ellenére, hogy a szovjetkormány minden erejével és lehetőségeivel forszírozta a bevándorlást az előirányozott 19, illetve 13.000 ember helyett mindössze néhány ezer lélek (a birobidszáni hatóságok hivatalos közlése szerint 6500) vándorolt be. A nagy visszavándorlás százalékarányát — amely állandóan folyamatosan van — nem lehet pontosan megállapítani. Dacára annak, hogy 1933-ra 10.000 családot irányoztak elő, ma legfeljebb 10.000 lélek van az országban.

Ebből világosan látható, hogy Birobidzsán egyelőre nem alkalmas egy tömeges kolonizációra és a pionirokra, akik egyedül lennének képesek a ma uralkodó súlyos adottságok között Birobidzsánt felépíteni, ez az ország nem elég attraktív. Számos levelet és adatot mutatott még fel, amelyek halomba döntötték a „Geserd” egész propagandáját.

Dr. Ghilezan Liviusz a tábla előtt kijelentette, hogy a zsidóknak szabad hamisan esküdni

Cuzista érveléssel akar pert nyerni az ismert kolozsvári ügyvéd

Cluj-Kolozsvár, november 9. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári tábla második tanácsa előtt egy régóta huzodó hamisítványos per fellebbviteli tárgyalása folytatódott. Mendelovits Izsák marosborgói zsidó család ellenséges viszonyban élt a községben lakó Marian családdal, bár ehhez rokoni szálak fűzték. 1929 őszén Marian Izsák leszerelt és első dolga az volt, hogy az ellenséges rokonsalád ablakait beverje. Mendelovitsék észrevették az ablakbeverést és magánlakásért vádjával be is perelték Marian Izsákot. A helyi járásbírósg büntönsnek is találta Marian és 2000 lej pénzbüntetésre, valamint 1500 lej kártérítésre ítélte.

Marian Izsák ezután érdekes feljelentést tett a járásbírósgon. Feljelentette Mendelovits Herscht és ennek szüleit hamis tanúságért, azzal, hogy az ellene indított perben hamis esküt tettek. Ennek igazolásul elő is állítottak egy embert, aki magára vállalta az ablakbetörtést. Ezzel kívánta Marian Izsák igazolni, hogy nem ő törte be az ablakot. A törvényszék foglalkozott is a feljelentéssel és felmentette a Mendelovits családot a vádak alól.

Az ügyesség megnyugodott az ítéletben, de Marian további fellebbezéssel élt a táblához. Itt elrendelték az ügyben a

bizonyítás kiegészítését. A tárgyalás szerdán folyt le a tábla előtt és az érdekes tanuvallomások mellett még egy szenzációt hozott. Dr. Ghilezan Liviusz, Marian ügyvédje beszédében azzal próbálta plauzibilisé tenni a hamisítványos tényét, hogy azt az ellenfél zsidó vallásával próbalta indokolni. Ghilezan doktor szerint ugyanis a zsidó vallás megengedhetők tartja a hamis tanuzást, ha az nem rabbinusi bíról fórum előtt történik. Igazságszolgáltatási fórum előtt — dr. Ghilezan szerint — a zsidónak szabad hamisan tanuskodni, mert erre a Talmud jogot ad.

Csodálkozunk, hogy éppen dr. Ghilezan Liviusz az, aki ilyen felháborító kijelentésre ragadtatta el magát, mert Ghilezan dr.-t úgy ismerjük, mint aki egy per megnyerése érdekében ilyen nemtelen eszközökhöz folyamodik.

— Kerületi boxverseny Erdély bajnok-ságáért. F. hó 13-án este fél 9 órai kezdettel rendezi a KKASE az unitárius kolégium tornatermében az ezévi Erdély bajnokságát. Nevezések leadhatók 10.én csütörtök este 9 óráig a KKASE titkári hivatalában este fél 8 órától fél 10 óráig. Nevezési díj személyenként 20 lej. Ezen kiírás egyuttal meghívó is minden legizolt versenyzőnek.

Kezdők részére.

100 uiságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játsszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módszerrel elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyszerű átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesít, hogy a legzűlésebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk.

most csak 150 lej az UJ KELET könyvostályában

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmenyi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyal föld	65 L
Járnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Kétajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfioromban	44 L
Szinyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Smeljev: A pincér	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L

SPORT

Romania — Haggibbor 1:0 (1:0)

Cluj-Kolozsvár, november 9. (Az Uj Kelet tud.) Kedden délután ezer főnyi közönség gyűlt egybe a Romania-Haggibbor mérkőzésre. Az ezer embertől azonban nem lehetett beléptidíjat szedni, a szövetség pénztárnoka nem jött ki a pályára a jegyekkel. Így csak tréningjellege volt a mérkőzésnek, amelyen a Haggibbor három tartalékkal spekelve, de három új csatárral szerepelt, a Romania komplett csapatával szemben, amelyből csak Farkas bafedezett hiányzott. A játéknak különösen első felében a Romania fölényben volt, de olykor a Haggibbor is veszélyesen támadott. A csatárok azonban nagyon fukarkodtak a lövésekkel. A régi Haggibborbetegségnek ki-vül a csapat kielégítő formát mutatót. Katz a kapuban néhányszor csodát művelt, csak kevés kapus véd olyan szerencsével, mint a Haggibbor tartalékkapusa. A Zelig.Havas bekkpár kimagaslóan legjobb formációja volt a mezőnynek és tul-tett a Romania Doci.Krieshoffer bekkpárján. A halvesorból az ifjusági Hirsch játéka volt feltűnő. Ordentlich lassan visszanyeri formáját. Az új csatárok közül Szirmay kitűnő kvalitásokkal mutatkozott be. A csatársornak a már leigazolt Jakab komoly erőssége, aki kellő csatárfórmáció esetén nagyon hasznos játékos lesz a csapatnak.

Romania irrammal indul a játék és Katz gyors egymásutánban Munteanu két bombáját teszi szépen ártalmatlanná. Felfejlódik a Haggibbor is, de Szirmay állított lövése kapu fölé száll, a centerhalf tartalék, Raffael nagyerejű bombáját Chendrean fogja. Kétes hencből a felpályáról rug szabadrugást Krieshoffer, a pompás labda az ötös vonalon álló Muresan fejére száll, aki meg sem moccan, hogy a rosszul helyezkedő Katz mellett a sarokba találjon utat a védhető labda. A gól után Haggibbor.ostrom. Ritter hamar le-megy a pályáról, ezért Jakab jön a csatársorba és néhánnyon formás akciót dolgoz ki, de eredménytelenül. A halvesorba beállt Hirsch figyelemreméltó kvalitásokkal Chendrean Ilre ügyel és egészen jól. A második féljében az ugyancsak ifjusági Rosner balszélbe-megy. A fiatal fiu is feltűnően jól debütált. A Romania osromát a bekkpár és Katz jövédése tesz ártalmatlanná. Az utolsó husz percben a Haggibbor állandó fölénybe kerül, de a csatárok még egyelőre a gólképtelenség betegségében szenvednek. Georgescu kapitány jól vezette a játékot, mely ha nem is volt nagy küzdelem, de végre jelentős próbajáték volt a Haggibbor számára, annak igazolására, hogy a jelenlegi játékosanyagot küzdőképes és jó együttessé lehet átfórmálni.

Dr. Horváth Jenőné vegetárius vendéglőjében (Str. N. Iorga 2.) izes, tápláló és egészséges kosztot kaphat nagyon olcsón, figyelmes kiszolgálás mellett.

— A Kolozsváron megalakult Brith Trumpeldor ma este pont fél 9 órakor gyűlést tart a Zs. N. Sz. helyiségében. Főter 22., II. em.

TELEFON 5-56. Ma, csütörtök. Bolo. Abraham Pál szerző legbé Magdával, Peryvel, Geo. Jón. WESTERN E. Helyárak: 3 óra 5, 7, 9 óra

Dr. Kötve

Ugy érzem, írok le, a szívem Erdély szíve gyarjával, min berével, jólétű proletárral, kor szédülttel, mind badon vagyunk hetünk, közlöm dr. Klein Miksa betöltötte ötvené. Illelnek, hogy életrajzot közölj-ján nekikendült, mék a háboru u radalmakban, hogy később az a megtalálta magát ahogy nagy polit zott, ahogy a p sábjairól, bátran zös előkért. De demikus komolys fölfejtve és szépe retezve a kor szel lentőségébe, mind több toll majd mulva.

Az első ötven év aktív életben, min Miksáé, nem lehet lyázásra. Nem leheték nagyképszerűsége kvintesszen-tét, szívét ma inkendő cílok szolgál odakiáltani lehet mindazok, akikért hóbán-jén polgári kényvel-ért valamikor vagy kell kiáltani: ünn és szeretetnek drá Miksát, amiért aká-ból, akár a vádak benneteket! A legszek szorgalmazója ez az ember, aki keokosságának, emberskakedvnek.

A jószágoknak olyan Klein Miksában, an-ségben tartották a le-bőhémbe erdélyi a törelen egészséget-ra az utra, amit azszakában fog megten Meghatódottan szok ünneplővel áldotrem ne nézzen a szer-hogy férfiak könny-mást.

— A Saar-területen rohamcsapatának kasz-jelentik: A Saar-terül-csa betiltotta a nemzeti és védőosztagok működ-kat bezáratta.

— Az éhségstrájkoló-tiszviselők egész éjszak-hagyták el hivatalukat. — Az éhségstrájkoló-ök egész éjjelen át hiva-tak s folytatták a hiva-munkásságot.

HIREK

Royal-Mozgo
Az Iparkamara új palotájában
TELEFON 5-56. TELEFON 5-66.
Ma, csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor:

Boldog szívek
Abrahám Pál, a világhírű magyar zene szerző legbelsőbb operettje **Schneider Magdával, Bársony Rózsival, Leu Peryvel, Georg Alexanderrel és Hermann Thiemiggel.**

Jön: **A SASFIÓK.**
WESTERN ELECTRIC CSODABESZÉLŐGÉP
Helyárak: 3 óraker minden jegy 20 ej, 5, 7, 9 óraker 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

Dr. Klein Miksa ötven éves

Ugy érzem, hogy rózsaszínű hírt írok le, a szíve mmégis elfogódik. Közlem Erdély zsidóival, románjaival, magyarjaival, minden rendű és rangu emberével, jólétűvel és jótétűvel, éhezővel, proletárral, konok bűnözővel és megsejtülttel, mindazokkal, akik még szabadon vagyunk, de lakat mögö kerülhetünk, közlöm önökkel, kérem, hogy dr. Klein Miksa ügyvéd ur a napokban betöltötte ötvenedik életévét.

Illeik, hogy most akár dióhéjban elrajzolj közöljék róla. Ahogy pályáján nekilendült, ahogy a szociális eszmék a háboru utóbbi éveiben és a forradalmakban magukkal ragadták, a hogy később az új elhelyezkedés során megtalálta magát a zsidó közösségekben, ahogy nagy politikai perekben hadakozott, ahogy a pódiumok és a lapok hasábjairól, bátran sorompóba állott közös célokért. De nem! Mendezeket akadémikus komolysággal, oknyomozva, följelve és szépen értéke szerint bekeverezve a kor szemlétebe és politikai jelentőségébe, mindent megcselekszi avatottabb toll majd egy husz-harminc év múlva.

Az első ötven év fordulója egy olyan aktív életben, mint amilyen dr. Klein Miksáé, nem lehet alkalom az elskatulyázásra. Nem lehet ünnepelni az emlékek nagyképűségével egy embert, aki élete kvintesszenciáját: esztét, lelkület, szívét ma inkább, mint valaha jövőendő célok szolgálataiba állítja. Csak odakiáltani lehet, hogy meghallják mindazok, akikért Klein Miksa verekedett, akikért hóbán, esőben, éjnek idején polgári kényelmét otthagya, akikért valamikor vagyonát vesztette. Oda kell kiáltani: ünnepeljétek a hálának és szeretetnek drága melegével Klein Miksát, amiért akár valóságos fogságból, akár a vádak hírájából kiségitett benneteket! A legszebb zsidó cselekedések szorgalmazója — matir aszurim — ez az ember, aki keveréke a kedélynek, okosságának, emberszeretetének és munkakedvnek.

A jószágok olyan életerői buzognak Klein Miksában, amik fiatalos egészségben tartották a legkomolyabb és legböhémebb erdélyi politikust. Ezt a töretlen egészséget kívánjuk neki arra az utra, amit az életnek lehiggadt szakában fog megtenni.

Meghatódottan szorítom meg a sok-sok ünnepölővel áldott két kezét és kérem ne nézzen a szemembe. Nem illik, hogy férfiak könnyezve nézzék egymást.
Szabó Imre

A Saar-területen bezárták a nációk rehamcsapatainak kaszárnyáit. Berlinből jelentik: A Saar-terület kormányzótanácsa betiltotta a nemzeti szocialista roham és védőosztagok működését s kaszárnyáikat bezártatta.

Az éhségstrájkoló varsói városi népszíviselek egész éjszakán keresztül nem hagyták el hivatalukat. Varsóból jelentik: Az éhségstrájkoló városi tisztviselők egész éjjelen át hivatalaikban maradtak s folytatták a hivatali órák alatti munkásságát.

Mussolini titkos tanácskozása Schleicher német hadügy-miniszterrel

Altitól a Duce Tardieuval is találkozott

Párizs, november 9. A Journal de Debats milánói tudósítója nyomán fel-tűnést keltő hírt közöl, azonban a lap hangsúlyozza, hogy a hírt fenntartással közli, a valódiságát a felelősséget a milánói munkatársra hárítja. Eszerint Schleicher tábornok néhány nap óta inkognitóban Olaszországban tartózkodik és teljes titokban egy Róma melletti villában hosszabb, többórás megbeszélést folytatott a Duceval, majd később Gazzerra olasz hadügyminiszterrel.

Schleicher Rómában nem mutatkozott, ellenben Mussolini két ízben is kiutazott a Róma melletti villába, mely egy olasz főnemes tulajdona, aki néhány év előtt diplomáciai szolgálatot teljesített Németországban.

A francia lap mindenféle lehetőségeket felvet, hogy miről tárgyalhatott Schleicher tábornok Mussolinival és Gazzerával.

Ugyanakkor Mussolini teljesen titokban tárgyalásokat folytatott egy magasrangú francia politikussal is, aki nemrég még aktív szerepet játszott a francia politikában, ezek a tárgyalások viszont Bologna mellett folytak le. A milánói munkatárs ehhez az utóbbi teljesen titkos találkozóhoz érdekes kommentárt fűz: — Mussolini a francia politikussal csak azért rendezte meg titokban a találkozást, hogy leplezze a Schleicherrel folytatott tárgyalásokat és Schleicherrel történt titkos találkozás élet elvegye.

— **Halálozás.** Nagy részvét mellett ki-sérték utolsó útjára november 8-án Tor-dán özv. Reich Bernátnét. A magas kort megélt nagyrasszonyt Wesel tordai főrabbi búcsúztatta, aki az elhunyt jótékony-ságát és vallásosságát emelte ki. Sok árva zsidó leány köszönheti boldogulását özv. Reich Bernátné jótékonyágának. Az el-hunytban fia, dr. Reich József, a tordai zsidóság kiváló vezetője anyját és több nevelt leánya gászolja.

— **A dési feketeszepeszer vádlottai a táblánál.** A kolozsvári tábla szerdán tárgyalta a feketeszepespanamával vádolt dési szeszgyárosok bűnperét. Ismeretes, hogy a dési törvényszék felmentette a dési szeszgyárosokat. A táblai tárgyalá-son Xantopol védőügyvéd kérte az első. fokú ítélet megtartását. A tábla elhalasz-totta az ítélet kihirdetését.

— **Megjelent a Gyilkos illusztrált szá-ma.** Miután Erdélyben a közönség erősen nélkülözi az illusztrált erdélyi magyar folyóiratot, a Gyilkos most megjelent számával megkezdte az aktuális esemé-nyekről eredeti felvételekkel való beszámó-lását. A most megjelent Gyilkos terje-dejme 52 oldal és számos érdekes képből, valamint a nagyszerű királylátogatás-ról, valamint a kolozsvári mezegazda-sági kiállításról. Ezenkívül szenzációs cikkek sorozata gazdagítja ezt a számot s e cikkek közül különös érdeklődésre tarthat számot Kéri Pál a Tiszapörben halálra ítélt magyar újságíró szenzációs cikke, melynek címe „Mire volt jó a Ti. szapor”? Ebben a számban folytatódik a kilenc író érdekesítő kollektív regé-nye: „A föld alatti hármak”. Az illusz-trált 52 oldalas Gyilkos ára 10 lej.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyesület isme-retterjesztő, vetített képek előadásait meg-kezdte.** November 13-án (vasárnap) d. u. 6 óraker a róm. kat. főgimn. dísztermében dr. Tulogdy János tanár: Öt országon keresztül címen fogja ismertetni a nem-zetközi turista kongresszus alkalmával végzett tanulmányútjának első részét (Ausztria, Svájc és Franciaország) mint-egy 60 vetített kép kíséretében. Megnyí-tót Orosz Endre, az EKE főtitkára fog-mondani. A részletes műsort a napokban közölni fogjuk.

— **Egyensúlyba hozták a francia költ-ségvetést.** Párizsból jelentik: A jövő évi költségvetést a köztisztviselői fizetés-csökkenéssel és felleendő új államköl-csönnel egyensúlyba lehetett hozni. A büdzsé a jövő héten a törvényhozás elé kerül.

— **Betiltották a Völkische Beobachtert.** Berlinből jelentik: A müncheni rendő-rízkatóság a Völkische Beobachter nem-zeti szocialista lapot Papan rádióbeszédé-nek példátlanul éles kritizálása miatt november 14-ig betiltotta.

— **Negyvenzerrel csökkent októberben a munkanélküliek száma Németországban.** Berlinből jelentik: Október második felé-ben a munkanélküliek száma 40 ezerrel csökkent. Az elmúlt év októberében a munkanélküliek száma negyvedmillióval szaporodott.

— **Agyvértődülés, szívzorogás, nehéz légzés, felelemérzés, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők.** Tu-dományos megállapítások megerősítik, hogy a **Ferenc József** víz a makacs szék-szorulás mindenféle jelenségeinél a leg-jobb szolgálatot teszi. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériák-ban és fűszerüzletekben kapható.

— **A Ripenzia győzött Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Ripenzia—Makkabi 5:1 (1:0). A professzionista csapat a má-sodik féldőben igen szépen játszott. — Juventus—Sportul Studentesc 2:1 (1:0.)

— **Földi Mihály: Isten országa felé.** A „Kádár Anna lelke” írójának új nagy re-génye a tavaszi könyvpiac nagy szenzá-ciója. Az Athenaeum 68 lejes diszvászon-kötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedés-ben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozs-vár. Kérje a 12 kötetes szenzációs soroz-at jegyzékét.

— **Szinyai Zoltán: Nincs feltámadás.** A magyar vidéki város élete háboruban, forradalmakban és a válság éveiben. Az Athenaeum 68 lejes diszvászonkötésű so-rozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

— **André Maurois: Asszonyok útja.** Arra a kérdésre válaszol ez az izgalmas re-gény: mi legyen az asszony? Feleség, vagy szerető? Az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyv-kereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szenzációs sorozat jegyzékét.

— **Staniol, aluminium gyári lerakat.** Cel-lophan, selyempapír minden színben ol-csón. Relieffépek, pergament és disz-papírok Lepage papirkereskedésében Cluj. Kérjen árjegyzékét, mintákat.

— **Könyvtöröknek fontos.** Grádlí, könyv-kötővászón, angol gyári lerakat Lepage Cluj. Kérjen ajánlatot.

— **Három Karinth, három Anatole** France összesen 125 lej. Karinth: Gyil-kosok, Ne bántasuk egymást, Így láttátok ti, Anatole France: Bergeret ur Párizs-ban, Ametiszt gyűrű, Szifasoron. Után-vétel, portó 20 lej, beküldve franco, küldi Lepage Cluj. Kérje az olcsó könyv-vásár jegyzékét!

DENES PÓLLAK TEMESVÁR
FABRIK
ANDRÁJ STRAZA
TELEFON 24
SPEZIAL
TATEN
STIEPPDECKEN

NAPRÓL NAPRA

Nem tartják kizártnak, hogy ebben az évben az örökös jelölt, Gorkij fogja megkapni az irodalmi Nobel-díjat.

Két új színház nyílt meg a lengyel fővárosban, köztük egy drámai színház 1900 főnyi közönség számára. A többi színházak sem panaszkodnak. Ugy látszik, hogy Varsót elkerüli a színházi dekonjunktura.

Lita Grey gyermekei visszaszerzéséért a bíróságok előtt ádáz harcot indított volt férje Chaplin ellen.

A La Manche csatornán eltűnt egy Müller nevű hamburgi fiatalasszony, a ki lélekvesztőn nekivágott a tengernek, hogy átjusson Angliába.

Gronau és társai Genovából utnak akartak indulni Friedrichshafen felé, de az Alpesek felett olyan kedvezőtlen volt egész napon át az időjárás, hogy utjukat el kellett halasztaniok. A világméretű repülők francia terület felett fogják megkerülni a Bódeni tó megközelítését.

Több lap közlése szerint Henry Barbusse szerződést kötött a szovjet művészi népbiztosságával, amelyek értelmében köteles évente három filmszcenáriumot írni a moszkvai hivatalos filmgyár számára. A pacifista író évenként néhány hónapot szovjetterületen fog tölteni s ott írja meg szcenáriumait francia nyelven.

Newyorkban szabadalmaztattak egy szépitőgépet, amely bonyolult mérőszerekkel megállapítja, hogy az arc hol és mennyiben tér el az ideális szépségvonalaitól és arányaitól. A megállapított hibákat kozmetikai szalonokban kijavítják.

Rosenthal világhírű zongoraművészt manchesteri hangversenye előtt — idegen állampolgárságra való hivatkozással — kiutasították Angliából s kötelezték arra, hogy huszonnégy óra alatt hagyja el a szigetországot.

Florence Deeks kanadai írónő végső fórumon is elutasították Wells elleni keresetével. Az írónő hét év óta perli plágium miatt Wellst, de a bíróság nem adott helyet igényének, mert semmivel sem tudta bizonyítani, hogy az író láthatta a panaszos kéziratát. Az igénylő félmillió dollárt követelt Wellstől a perben.

— **Titokzatos bűntény a Regátban.** Bukarestből jelentik: A Rosiori de Verde városkában titokzatos bűnténynek jöttek a nyomára. Anghel Rapoleanut, aki jóvendőmondásból tartotta fenn magát, holtan találták meg a Bulvardul Eriolo ron levő lakásában. Teste az ágy lábához volt kötve és nyaka beretvéval elvágván. A rendőrség nyomoz a bűntettesek után.

— **A berlini földalatti villamosvonala kon még nem állott helyre a forgalom.** Berlinből jelentik: A közlekedési társaság a két nappal elzölet elbocsátott ezer szabotáló munkáson kívül újabb ezer ötszáz szakmunkást és mechanikust bocsátott el azzal az indoklással, hogy a kellő időpontban nem jelentek meg munkahelyeiken. A földalatti társaság még nem tudta az összes vonalakon a forgalmat felvenni.

Filt
Filt
Filt
Filt cipők
Kizárólagos lerakata:
ERIKA cipőárúház
Cluj, Piata Unirii (Főter) 1.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Csermák András váltóőrön huszonhárommillió lej kártérítést követel a temesvári vasuti katasztrófa tizenkilenc áldozata

Megkezdődött a katasztrófa bünperének izgalmas jelenetekben bővelkedő tárgyalása

Timisoara-Temesvár, nov. 9. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári törvényszék szerdán délelőtt kilenc órakor kezdte meg Csermák András váltóőr bűnügyi tárgyalását, amely iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. A közönség érdeklődése még abból az időből maradt fenn Csermák János bünperével szemben, midőn a temesvári sajtó újszólván társadalmi akciót indított a váltóőr ártatlanságának bizonyítására. A borzalmas temesvári vasuti szerencsétlenség után a CFR-nek huszonnégy órai vizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy a szerencsétlenség tizenkilenc halottjért Csermák András felelős. Ezzel szemben sok olyan mentőköri tény merült fel, amely azt igazolja, hogy Csermák Andrásnak sem mi köze a szerencsétlenség előidézéséhez, amely a váltó hiányossága és egy teljesen használhatatlan harmadosztályú kocsi miatt következett be.

A szerdai tárgyaláson kellett el dölnie annak, hogy valóban bűnös-e Csermák vagy sem. A CFR vezérigazgatósága azért kísérte a tárgyalást, mert annak eredményétől függ, hogy felelőssé tehető-e a CFR a vasuti szerencsétlenség előidézéséért.

Megkezdődik a tárgyalás

Az ügy tárgyalása a Galea-Popoviciu tanács előtt folyt. A vádat Busoianu ügyész képviseli, a védelmet Nicolau Constantin látja el. A CFR-t dr. Vasile Marcu képviseli. Galea elnök felolvassa a vádiratot, amely Csermák András teszi felelőssé tizenkilenc ember haláláért. Végül megkérdezi az elnök, hogy megértette-e a vádat? A szerencsétlen váltóőr azt válaszolja, hogy a vádat megértette, de nem érzi magát bűnösnek. Papírlapot vesz elő, amelyre le van jegyezve a vizsgálóbíró előtt tett vallomása, amelyet felolvast. Eszerint Csermák András kijelenti, hogy nem nyúlt hozzá a halálváltóhoz, mert erre nem kapott parancsot. A kisiklás oka nem is a váltóban keresendő, hanem a halálkocsiban, amely ebben az évben már kétszer siklott ki szabadpályán, tehát nem lett volna szabad vegyes vonathoz csatolni. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy az utána következő postakocsi tovább haladt a vonalon, anélkül, hogy valami baja történt volna.

A CFR 30 milliót kér a váltóóról

A váltóőr vallomása után dr. Marcus Vasile jelenti be, hogy a CFR az okozott károk miatt 30 millió lej kártérítést követel Csermáktól.

Az elnök ezután felhívja a károsultakat, hogy jelentsék be nek is kártérítési igényeiket. Tizenkilenc halalos áldozat hozzátartozói összesen 22 millió 270 ezer lejt követelnek.

Ezután megkezdődött a tanúk kihallgatása. Elsőnek Siska József, a halálmozdony vezetője mondja el vallomását. Kijelenti, hogy a végzetes tizenegyes számú váltón szabályszerűen huszonöt kilométeres sebességgel robogott át. A váltón semmi gyanúsítást nem észlelt, a mozdony simán átment a kritikus ponton. A vonatot csak 100 méterrel a szerencsétlenség színhelye után állította le a személyzet jelzésére.

Elnök: Mit gondol, mi volt az oka a szerencsétlenségnek?

Siska mozdonyvezető: Lehetséges, hogy a váltósín nem simult eléggé a sínhez. Az is megtörténhetett, hogy a

halálkocsi túl volt terhelve és emiatt lendült ki a vonalról. A váltóórtnél fogva nem tartja hibásnak.

Hogyan történt a szerencsétlenség

Slavso Rotariu inspekciós forgalmista vallomása következik. Ez elmondja, hogy miután a zombolyai vonat kifutott az állomásról, bizonyos idő eltelével jelzést kapott a vonatnak a váltón való lefutásáról. Erre felszabadította a váltót, de Csermák őrháza már nem reagált az ő jelzésére. A szomszédos őrház hozta tudomására, hogy szerencsétlenség történt.

A védelem ezután a váltóbeállítás eljárása felől kért felvilágosításokat a tanutól. Ez a kérdés fontos szerepet játszik a felelősség kérdésének tisztázása körül. A forgalmista kijelenti, hogy a váltó beállítása egy percet, vagy másfél percet vesz igénybe. Az elnök felhívja figyelmét, hogy a vizsgálóbíró előtt tizenhat másodpercre becsülte a váltó beállítási procedurát. A tanu kijelenti, hogy tévedett. A tárgyalás folyik.

A kulisszák mögött európai politikai fordulatot készítenek elő

A francia-olasz feszültséget barátságos viszony váltja fel

London, november 9. A Daily Telegraph diplomáciai körökből szerzett értesülései szerint a kulisszák mögött európai politikai fordulatot készítenek elő. Valószínűnek tartják, hogy a franciák és az olaszok meg fognak állapodni a tengerészeti leszerelés mértékében s más vitás kérdésekben és ezzel az eddigi feszült viszonyt barátság váltja fel. A közeledés előkészítője mindenestre Herriot toulousei beszéde volt. A lap azt véli, hogy a francia külügyi hivatal attól tart, hogy az állandó olasz-francia surlódások végül is szoros viszonyt fognak létrehozni Olasz és Németország között, aminek éle természetesen Franciaország ellen irányulna.

Hitler nem hajlandó Papennel együttműködni

„Mindent, vagy semmit” — a nemzeti szocialisták jelszava

Berlin, november 9. Hitler kijelentette, hogy nem hajlandó Papennel együttműködni. A nemzeti szocialisták állás-pontja a mostani választás után is az maradt, ami volt a nyári választás után: mindent, vagy semmit. Ha az elnök magához hivat — hangoztatta Hitler — az együttműködésre vonatkozó felhívásra, ugyanazt a választ fogom adni, mint a nyáron.

A nemzeti szocialista sajtóorgánumok most is teljes erővel követelik Papen kormányának visszalépését, mert a választások eredményéhez képest a német nép 90 százalékban ezt kívánja.

Hírek vannak arról, hogy a nemzeti szocialisták meg fogják változtatni eddigi taktikájukat s számukra a következő hónapok a nagy tettek hónapjai lesznek.

Két másik kínai tartományt akarnak meghódítani a japánok

Sanghai, november 9. Egész Kínában óriási felzúdulást keltett a japán hadügyminisztériumnak az a most nyilvánosságra került terve, amely szerint a japánok meg akarják szállni Santung és Hupey tartományokat. Az erre vonatkozó terveket hír szerint már ki is dolgozta a japán vezérkar és e terv

megvalósítása 1933 márciusáig be is fejeződik.

Amikor ez a két tartomány a japánok birtokába kerül, a mandzsu kormány át költözik Pekingbe, a japán hadihajók pedig befutnak a Sárga Folyó kikötőibe és ily módon kényszerítik majd a kínai kormányt, hogy minden japán követelést elfogadjon.

Az orosz kormány vem választott Románia átiratára

Csak november 27-én kerülhet sor a román-orosz paktum tárgyalására

Bucuresti-Bukarest, november 9. Az Adeverul azt írja, hogy a megnevezett dási paktummal kapcsolatban a román kormány két nappal ezelőtt átiratot intézett a párizsi kormány közvetítésével Moszkvába, melyben leszögezte álláspontját, illetőleg, hogy milyen feltételekkel hajlandó megkötni a megnevezett szerződést. Ez az átirás annál is inkább aktuálissá vált, mert Litvinov nem tért vissza Genfba arra az időre, amikor megállapodtak és a szovjetkormány a le-

szereleli konferencián való képviselővel a párizsi követét bizta meg.

Politikai körökből úgy értesült az Adeverul, hogy a mi politikusaink pesszimiztást az illetőleg, hogy Oroszország, gal egyáltalán folytatni lehet a tárgyalásokat. Ez a meggyőződés annál is inkább gyökeret vert, mert 7 nappal ezelőtt jutottak el Párizsba az átiratot és még nem jött válasz.

Litvinov Genfbe való megérkezését november 27—28-ra várják, mikoris sikerül a tárgyalásokat újra folytatni.

szerelési konferencián való képviselővel a párizsi követét bizta meg.

Politikai körökből úgy értesült az Adeverul, hogy a mi politikusaink pesszimiztást az illetőleg, hogy Oroszország, gal egyáltalán folytatni lehet a tárgyalásokat. Ez a meggyőződés annál is inkább gyökeret vert, mert 7 nappal ezelőtt jutottak el Párizsba az átiratot és még nem jött válasz.

Litvinov Genfbe való megérkezését november 27—28-ra várják, mikoris sikerül a tárgyalásokat újra folytatni.

Mihalache képviselte a kormányt a Vitéz Mihály rend lovagjainak királyi ebédjén

Bucuresti-Bukarest, november 9. (Az Uj Kelet tud.) November 8-án a hagyományoknak megfelelően az uralkodó ebédre látta vendégül a Vitéz Mihály rend lovagjait. A rend háromszáz tagja közül mintegy száznyolcvan jelennek meg, közöttük Presan marsall, Samsonovici tábornok, hadügyminiszter, Gorski és Stangaci tábornokok, Marinescu ezredes, Bukarest rendőrprefektusa, Gafencu volt külügyi alminiszter, etc. A kormányt Mihalache belügyminiszter képviselte, aki maga is tagja a Vitéz Mihály rendnek.

Délben tízenként órákor a szinajai kolostorban istentiszteletet tartottak, megemlékezve a rendnek a háborúban elesett lovagjairól. Ezután az uralkodó a lovagokkal körülveve gyalog indult vissza a kastélyba, amelynek halljában Presan marsall üdvözölte az uralkodót. A pezsgőnél ugyancsak Presan marsall köszöntötte fel az uralkodót, aki rövid beszédben köszönte meg az üdvözlést. Averescu marsall tündetőleg távolmaradt az ünnepi ebédől, bár maga is tagja a rendnek.

Yvette Guilbert a becsületrend nagykeresztjét kapta

Páris, november 9. Yvette Guilbert megkapta a becsületrend nagykeresztjét. A művész De Monzie miniszter üdvözölte szavaira melankolikus iróniával válaszolt: Ugy látszik a kormányok megváltak, míg felső testem annyira megerősödött, hogy ezt a súlyos keresztet viselhetem.

Magyarország Hollandiába fog roszol exportálni

Budapest, november 9. Egyik nagybank árusztálya jelentős mennyiségű rosz kivitele ügyében folytat tárgyalásokat. A pénzügyet exportőrjei Hollandiába vinnék ki a roszot s az áru ellenében gyapotot importálnának Magyarországra.

Amerikában felfüggesztették a hét halálra ítélt néger kivégzését

Washington, november 9. A legfelsőbb bíróság a hét halálra ítélt scottsboroughi néger elleni ítéletet felfüggesztette. Mint ismeretes, az volt ellenük a vád, hogy fehérek ellenében erőszakot követtek el, de nem voltak megbízható bizonyítékok bűnösségük mellett. Társadalmi akció volt érdekében Amerikában s most sikerült a halalos ítélet felfüggesztését elérni.

Szeretnék egy új szívet 60 lej. Manó lita operett egy füzet 98 lej. Csak nevesselem! Tancoljunk bigint darabja 60 lej s a többi legújabb slágereket vidékre utárvétellel küldi Lepage Cluj. Kérjen kötetajegyzéket.

Vegétiarius koszt — megfiatalítja az életet. Menjen Dr. Horváthné vegetárius vendéglőjébe Cluj, Str. N. Iorga (vol. Jókai ucca) 2.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77

Taxa postali
plătite în num.
No 214.716 929.

Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Elő Havonta 110, negyedik évre 600, egészévre földre: Havonta 1, félévre 6, egészévre detések díjazás KELET az erdei szűdség egyetlen keink utányomása rás megjelölésével

Immár Genfben

Genf ma a legint olyan, amely a legvilágos közepette is magát. Ebben a város sokan meggyádogott. A Népszövetség ide Genfben futnak össze és társadalmainak, tai, az ilyen város mára kell hogy fol államhatalom.

Kellene, hogy örök meg is tesz a jó s tenni a szenvedélye szemben? A szenvedés a világkrisis, an ebben a gazdag, nyelkül, Odaérnek a ják. A népszövetség nap véres tüntetés szenvedélyek. A lak ideérkezett jelenté szövetségi képvisel pedig olyan vehem őrség képtelen volt det. Katonákat vezet tömeg megtámadott teherautókon gépfen nultak ki és Genf a zajongó tömegre. súlyos és sok könny nek az összeütközés

Ime, már Genfben ucca. Egykor a de volt e kicsi ország során mindig az vol bölc vezetőkét kap azonban, hogy a vi államának a vezetői szép országban, nem mányzati bölcsesség Bölcsességet, amely denseket".

Azt hisszük, nem igazságtól, ha m Népszövetség bölc nem lehet. Különösé vargások megelőzése

Megbukott az éljen az elnök

Hogy a monarchia kalatosabb eleme a ság és egységesség vált francia mondás

— Le roi est mort halt a király, éljen

Vagyis az előző k halála elvben és gyé megszaktást; az u a régi rendszer foly

Köztársaságokban lamhatalmat nem őtás utján ruházzák nek tartott egyéne tonosság elve form mert nem érvénye nagyon is közel ke államrezonhoz.

Ma már tudjuk, monarchiák, amely köztársaságokból érvé köztársaságokban, S köztársaságok is vaciónak nagyobb érv tanak (Németország példája), mint a mo

Amerikában az több, mint például nek a csaknem abs nyegén alig enyhít mény, hogy a nép t származik.

A köztársasági el első hónapjában el szire is lendülhet a nép öt éven ker az elnöki hatalom o Igy volt ez a Hoo a prosperitv virág sült Államok szék egyik legfőbb pontj dasági jölletet mi fogja tartani.

Ennek az ígérété azért sem tehető saját személyében